

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT)

Кафедра товарознавства, експертизи та торговельного підприємництва

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА /

QUALIFICATION WORK

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Ступінь вищої освіти	«магістр» /	«master»
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування» /	07 «Management and Administration»
Спеціальність	076 «Підприємництво та торгівля» /	076 «Business and Trade»
Освітня програма	«Підприємництво та торгівля» /	«Business and Trade»

Вінниця 2024

Розробники: Шарко Віталій, доктор економічних наук, доцент,
Сіренко Світлана, кандидат технічних наук, доцент,
Тернова Алла, кандидат технічних наук, доцент

Обговорено та схвалено:

на засіданні кафедри товарознавства, експертизи та торговельного підприємництва від 22.02.2024, протокол № 04;

на засіданні методичної комісії факультету торгівлі, маркетингу та сфери обслуговування від 23.02.2024, протокол № 02.

Рецензент: Андрусенко Надія, кандидат економічних наук, доцент

Редактор: Фатєєва Т.
Комп'ютерна верстка: Шуляк Н.

Підп. до друку 12.04.2024 р. Формат 60x84/16. Папір офсетний
Друк ксероксний. Ум. друк. арк. 2,79.
Обл.-вид. арк. 2,22. Тираж 2. Зам. № 62.

Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Методичні рекомендації призначено для здобувачів освітнього ступеня «магістр» спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» освітньої програми «Підприємництво та торгівля».

Рекомендації розроблено з урахуванням Положення про кваліфікаційну роботу від 07.02.2022 № 18, яке є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ВТЕІ ДТЕУ та регулює організацію підготовки і захисту кваліфікаційної роботи.

Кваліфікаційна робота – наукове самостійне дослідження, що виконує здобувач вищої освіти при завершенні навчання за освітньою програмою у ВТЕІ ДТЕУ; призначене для об'єктивного контролю ступеня сформованості компетентностей в обраній галузі професійної діяльності, які зазначені в освітній програмі.

Кваліфікаційна робота являє собою висвітлення стану вивчення проблеми (огляд та аналіз), детально обґрунтовані та належним чином оформлені пропозиції, що передбачають впровадження (за можливості) певних змін (нововведень) у діяльність об'єкту дослідження та висновки.

Написання кваліфікаційної роботи передбачає виконання здобувачами вищої освіти таких завдань:

поглиблення, систематизацію та закріплення знань, набутих в процесі навчання;

розвиток навичок та умінь здійснення інформаційно-аналітичної, проєктно-дослідницької діяльності для вирішення прикладних проблем тематики дослідження;

опанування теоретичними знаннями за темою кваліфікаційної роботи – на основі вивчення та систематизації сучасної спеціальної літератури вітчизняних та зарубіжних авторів, проведення її критичного аналізу, узагальнення історичного та гносеологічного аналізу;

розвиток умінь вести науковий пошук, узагальнювати різні пропозиції (точки зору, методичні підходи, концепції), чітко аргументувати власну точку зору з досліджуваної проблеми;

набуття вміння адаптації теоретичних положень, методичного інструментарію, викладеного в спеціальній літературі, передового досвіду науковців та практиків до умов діяльності об'єкту дослідження;

закріплення практичних навичок проведення досліджень, формування його методичного забезпечення – з урахуванням сутності поставленої проблеми та обмежень, що мають тісний зв'язок з діяльністю об'єкту дослідження;

опанування навичками логічного, аргументованого та послідовного обґрунтування висловлених пропозицій стосовно проблеми, що вирішується, проведення планових і прогнозних розрахунків на базі сучасного методичного забезпечення, оцінювання ефективності висловлених пропозицій;

оволодіння системним підходом, сучасною методологією, методичним інструментарієм та технологічними прийомами обґрунтування власних пропозицій, оцінки їх наслідків, впровадження розроблених рекомендацій та пропозицій у практичну діяльність конкретного підприємства (організації, установи).

У методичному плані зміст кваліфікаційної роботи базується на компетентностях здобувачів вищої освіти, сформованих в процесі теоретичного навчання, виконання ними науково-дослідної роботи, а також проходження виробничої (переддипломної) практики.

Кваліфікаційна робота здобувача освітнього ступеня магістра виконується з метою підтвердження рівня професійної та наукової підготовки випускника другого рівня вищої освіти. Основне завдання – продемонструвати здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності, що передбачає проведення досліджень та / або здійснення інновацій (відповідно до восьмого рівня Національної рамки кваліфікацій) з використанням сучасних наукових методів аналізу та обробки даних.

Закріплення теми кваліфікаційної роботи, призначення наукового керівника і консультантів (у разі потреби) затверджується наказом директора інституту за поданням декана та завідувача кафедри з урахуванням графіка освітнього процесу.

Науковим керівником кваліфікаційної роботи, як правило, призначається науково-педагогічний працівник кафедри, який має науковий ступінь доктора або кандидата наук і проводить наукові дослідження за відповідним напрямом. Вразі, якщо науково-педагогічний працівник кафедри не має наукового ступеня або науковий ступінь не відповідає напряму дослідження, дозвіл на керівництво надається вченою радою ВТЕІ ДТЕУ та призначається науковий консультант за відповідним фахом.

До основних обов'язків наукового керівника кваліфікаційної роботи відносяться:

допомога здобувачеві вищої освіти в остаточному формулюванні теми дослідження, формування структури роботи та плану;

надання консультацій щодо вивчення окремих літературних джерел, збору та обробки інформаційних матеріалів діяльності підприємства-об'єкта написання кваліфікаційної роботи, методичних аспектів використання окремих аналітичних, прогнозних, експертних розрахунків, застосування окремих методичних прийомів дослідження тощо;

забезпечення дотримання академічної доброчесності здобувачем вищої освіти;

консультування щодо змісту кваліфікаційної роботи, відповідності підготовлених матеріалів вимогам, що висуваються до неї;

контроль за виконанням окремих етапів роботи, оформлення поетапних результатів дослідження;

підготовка здобувача до проведення захисту кваліфікаційної роботи;

складання відгуку про відповідність кваліфікаційної роботи вимогам та оцінювання можливості її допуску до захисту.

За дані, викладені у кваліфікаційній роботі, порядок використання фактичного матеріалу під час її виконання, обґрунтованість й достовірність висновків, положень відповідає здобувач вищої освіти і науковий керівник. Не допускається запозичення (плагіат) матеріалу без посилання у кваліфікаційній роботі на автора та джерело інформації відповідно до «Положення про

дотримання академічної доброчесності педагогічними та науково-педагогічними працівниками та здобувачами освіти», в якому чітко визначено критерії плагіату.

Кваліфікаційна робота виконується державною мовою. Написання кваліфікаційної роботи іншою, ніж державна, мовою можливе за поданням факультету та погодженням директора.

Внесення змін та уточнень до тем / об'єктів дослідження кваліфікаційних робіт можливе, як виняток, не пізніше першого тижня від початку проходження здобувачами вищої освіти виробничої (переддипломної) практики. Зміни здійснюються за наказом директора, проєкт якого вносить декан факультету на підставі службової записки завідувача кафедри за обґрунтованою заявою здобувача вищої освіти, погодженою з науковим керівником та гарантом освітньої програми.

Кваліфікаційна робота виконується відповідно до календарного графіку підготовки кваліфікаційних робіт, що складається випусковою кафедрою, затверджується завідувачем кафедри, деканом, та розміщується на інформаційних ресурсах кафедри.

У період написання кваліфікаційних робіт питання щодо стану їх підготовки здобувачами вищої освіти та дотримання ними календарного графіку підготовки кваліфікаційних робіт систематично заслуховуються на засіданнях випускових кафедр (з відображенням у відповідних протоколах).

Основні наукові результати кваліфікаційної роботи обов'язково повинні бути опубліковані у Віснику студентського наукового товариства «ВАТРА» та інших виданнях ВТЕІ ДТЕУ (2 статті), що має бути відображено у календарному графіку підготовки кваліфікаційних робіт.

2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Тематика й науковий рівень кваліфікаційної роботи повинні відповідати освітній програмі підготовки здобувачів.

Теми кваліфікаційних робіт формуються відповідно до напрямів науково-дослідної тематики випускової кафедри / кафедр, запитів роботодавців, сучасних досягнень у відповідній предметній галузі або суміжних сферах науки й техніки.

Орієнтовна тематика кваліфікаційних робіт розробляється випусковою кафедрою згідно з вимогами освітньої програми та відповідно до затверджених програм освітніх компонентів, опанованих здобувачами освітнього ступеня «магістр», і відображає актуальну проблематику. Тематика щорічно переглядається, затверджується на засіданні кафедри, розміщується на інформаційних ресурсах кафедри. Орієнтовна тематика кваліфікаційних робіт для здобувачів вищої освіти освітньої програми «Підприємництво та торгівля» наведена в додатку А.

Тему кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти обирає із запропонованих кафедрою, погоджує її з науковим керівником та (за

необхідності) з консультантом. Якщо здобувач вищої освіти не мав змоги, у визначені графіком освітнього процесу строки, обрати тему кваліфікаційної роботи – це робить науковий керівник та гарант освітньої програми.

За погодженням із науковим керівником, здобувач вищої освіти може запропонувати самостійно сформульовану тему дослідження. При цьому він обґрунтовує доцільність її розроблення через ознайомлення з аналітичними оглядами і статтями у спеціалізованих наукових виданнях, враховує свої наукові та професійні інтереси, що були проявлені під час написання курсових робіт, підготовки статей та конкурсних наукових робіт, у виступах на студентських наукових конференціях.

Кваліфікаційна робота може виконуватися за тематикою, яку замовляють державні установи, підприємства та організації, що уклали з ВТЕІ ДТЕУ договори про навчання (підготовку) або мають з інститутом договори / меморандуми про співпрацю. Рекомендовано також передбачити теми кваліфікаційних робіт, які у майбутньому можуть трансформуватися у теми робіт на здобуття наступного ступеня вищої освіти.

Виконання кваліфікаційної роботи на абстрактну тему, без використання й аналізу матеріалів, що характеризують діяльність об'єкту дослідження, не допускається. Якщо немає пропозицій здобувача вищої освіти щодо об'єкта дослідження, випускова кафедра призначає підприємство, з яким ВТЕІ ДТЕУ має відповідний договір / меморандум про співпрацю.

Здобувачам заочної форми навчання доцільно обирати тему, що відповідає характеру та напрямкам діяльності підприємства, де вони працюють, і функціональним обов'язкам, які вони виконують.

Здобувачі ВТЕІ ДТЕУ мають можливість користуватися інформацією з фондів каталогів, залом періодичних видань бібліотеки інституту і Вінницької обласної універсальної наукової бібліотеки ім. В. Отамановського. Крім того, інформація щодо видань є на відповідних сторінках сайтів: biblioteka@vtei.edu.ua та www.library.vn.ua.

Назва теми повинна бути чіткою, лаконічною та не містити неоднозначного тлумачення. У темі зазначається об'єкт, який досліджується, або підприємство, організація тощо, за матеріалами якого виконується робота.

Після остаточного узгодження теми кваліфікаційної роботи з науковим керівником, здобувач вищої освіти подає заяву на ім'я завідувача кафедри, в якій зазначає назву теми і повну назву об'єкта дослідження (зразок заяви наведено у додатку Б).

Кваліфікаційна робота виконується на основі поглибленого вивчення законодавчих та інших нормативно-правових актів, спеціальної вітчизняної і зарубіжної наукової літератури, передового досвіду з обраної проблеми (бажано використовувати літературу за останні 10 років, винятки допустимі для фундаментальних видань з опрацьованої тематики), результатів власних досліджень з метою вирішення визначених професійних завдань, а також містить результати теоретичних та експериментальних досліджень.

Після опрацювання джерел здобувач вищої освіти складає Завдання на кваліфікаційну роботу, яке узгоджується з науковим керівником, гарантом освітньої програми, консультантом, завідувачем випускової кафедри (додаток В).

Якщо відбуваються зміни згідно п. 1.10 Положення, – вносяться зміни та уточнення до теми / об'єктів кваліфікаційних робіт, – відповідно змінюється Завдання.

Важливим є дотримання основних вимог щодо рівня підготовки кваліфікаційної роботи, її змісту, структури, форми викладення матеріалу, а також оформлення.

Кваліфікаційна робота має наступну структуру:

титульний аркуш;

перелік умовних позначень (у разі потреби);

зміст;

вступ;

основна частина;

висновки та пропозиції;

список використаних джерел;

додатки.

Титульний аркуш є першою сторінкою кваліфікаційної роботи і оформлюється відповідно до встановлених вимог.

Перелік умовних позначень може бути поданий у кваліфікаційній роботі у вигляді окремого списку, якщо в роботі вжита специфічна термінологія, а також використані маловідомі скорочення, нові символи, позначення тощо. Перелік слід друкувати у дві колонки, в яких у лівій за абеткою наводять скорочення, а у правій – детальне розшифрування. Якщо спеціальні терміни, скорочення, символи, позначення повторюються менше трьох разів, перелік не складають, їх розшифрування наводять в тексті після першого згадування.

У змісті кваліфікаційної роботи повинні бути передбачені (умовно) два блоки питань: 1 – теоретико-аналітичний (перший розділ), 2 – експериментально-практичний (другий та третій розділи).

Зміст включає вступ; послідовно перелічені назви усіх розділів, підрозділів, пунктів та підпунктів (якщо вони мають заголовки); висновки та пропозиції; список використаних джерел; додатки. Навпроти кожної позиції проставляються номери сторінок, які вказують на початок викладення матеріалу.

У **вступі** розкривається суть та стан проблеми, актуальність теми, обґрунтовується необхідність її дослідження, вихідні дані для розроблення теми, мета, завдання, об'єкт, предмет та методи дослідження, елементи наукової новизни та практична цінність отриманих результатів, апробація та публікації, структура. Коротко зазначаються прізвища вчених (як вітчизняних, так і зарубіжних) і практиків, які вивчали проблему, що розглядається; зазначається відмінність отриманих результатів від існуючих у вітчизняній та зарубіжній теорії і практиці.

Актуальність теми подається у вигляді критичного аналізу та шляхів розв'язання проблеми, обґрунтування значення отриманих результатів для підприємств та організацій.

Мета дослідження – запланований результат вирішення визначеної проблеми із використанням теоретичних, методологічних й практичних положень та методів дослідження.

Завдання дослідження визначаються поставленою метою і являють собою конкретні послідовні шляхи вирішення проблеми.

Мета та завдання повинні бути чітко сформульовані. Доцільно мету сформулювати на основі назви теми, але більш ґрунтовно і розширено.

Об'єкт дослідження – явище чи процес, які будуть досліджуватися у кваліфікаційній роботі. Об'єкт дослідження визначається разом з вибором теми. Об'єктом роботи має бути товар та підприємство (або група підприємств) будь-якої форми власності.

Предметом дослідження кваліфікаційної роботи є одна з актуальних проблем в межах обраного об'єкта дослідження, яка потребує вирішення професійних завдань.

Методи дослідження – це спосіб набуття достовірних наукових знань, умінь та практичних навичок у різних сферах діяльності.

Наукова новизна передбачає стислий виклад нових наукових положень або рішень. Вона повинна містити результати самостійного аналітичного або експериментального характеру.

Практична цінність – це відомості про практичне впровадження одержаних результатів або рекомендацій щодо їх використання.

Апробація роботи повинна містити назви статей, підготовлених за матеріалами роботи, виступи на науково-практичних конференціях.

Основна частина кваліфікаційної роботи складається з трьох розділів, які можуть поділятися на підрозділи, пункти, підпункти, пов'язані між собою. Матеріал викладається послідовно та логічно із критичним аналізом теоретичних положень, статистичних даних, інформації різноманітного характеру та джерел. У кінці розділу формулюються висновки.

В першому розділі аналізуються теоретичні та методологічні основи щодо предмета та об'єкта дослідження; здійснюється: аналіз ринку певного товару, зокрема його моніторинг, наводяться дані про експорт та імпорт, а також регуляторний вплив держави на формування товарного ринку; аналіз нормативно-правової бази, що визначає порядок випуску товарів у вільний обіг, динаміку товарного забезпечення ринку за певний період та ін.

Розглядаються загальнотеоретичні підходи до теми з використанням сучасних літературних джерел щодо досліджуваної проблеми, у тому числі іноземних авторів; обов'язковим є порівняння різних точок зору, використання статистичних відомостей (із посиланням на джерела).

Під час розкриття теоретичних питань необхідно показати елементи наукової новизни з формулюванням власної позиції автора щодо напряму дослідження, оригінальні авторські пропозиції щодо розбудови теоретичних і методичних питань.

Другий розділ містить власні дослідження здобувача, включає: загальну схему, об'єкти та методи дослідження. Він також може містити: аналіз вітчизняних та міжнародних вимог до якості досліджуваного товару, а також

дані систематизації властивостей об'єкта досліджень; товарознавче оцінювання; порівняльні тестування; оцінювання екологічної безпеки товарів; експертизу тощо.

В питанні «Методи дослідження» наводяться методи, за допомогою яких визначаються показники якості товарів у лабораторних умовах, здійснюються експертні оцінювання.

Якщо методи є стандартними, то наводиться лише їх суть з посиланням на стандарт. Якщо використані нові методи, то їх необхідно повністю описати і зробити посилання на джерело. У кваліфікаційній роботі наводяться лише ті методики та методи, що безпосередньо в ній використані.

При проведенні товарознавчої експертизи треба чітко визначити її мету та завдання. При визначенні якості особливу увагу слід приділити аналізу законодавчої, інструктивної та нормативної бази. При розробленні процедури оцінки якості товарів повинна бути врахована специфіка об'єкта досліджень, обґрунтовані методи дослідження, зазначені особливості відбору проб для лабораторних випробувань та їх документальне оформлення, обґрунтований вибір показників, які необхідно визначати при експертизі та оцінці якості конкретного товару. Доцільним є оформлення висновку експерта або документа, який свідчить про достовірність проведених досліджень.

При вивченні питання формування споживних властивостей та якості товарів надається короткий аналіз основних чинників, а висновком є визначення їх впливу на якість товару відповідно до вимог вітчизняного і зарубіжного ринків. При викладенні цього питання досліджується комплекс споживних властивостей однієї із груп товару та методи визначення їх показників якості.

Порівняльна характеристика споживних властивостей товару передбачає проведення порівняльного аналізу його основних показників з аналогічними товарами конкурентів з метою задоволення потреб споживачів таким товаром на певному сегменті ринку, виявлення його переваг і недоліків.

Вивчення товару здійснюється з точки зору відповідності його споживних властивостей існуючому і перспективному попиту в цьому сегменті ринку. Аналіз порівняння споживних властивостей дає можливість визначити їх переваги та недоліки стосовно досліджуваних товарів різних виробників.

Дослідження споживних властивостей товарів можуть містити переваги і недоліки товарів різних вітчизняних та зарубіжних виробників відповідно до їх призначення, випробування виробів, оцінки якості, пакування і маркування.

При аналізі структури асортименту товарів певної групи залежно від специфіки число і характер класифікаційних ознак можуть бути різноманітними. Слід дати повний аналіз даних, відзначити відповідність структури асортименту споживчому попиту. Характеристику товарної номенклатури магазину можна описати з точки зору її широти, глибини, повноти, насиченості, гармонійності та оновлення.

При оцінці якості товару слід виходити з результатів досліджень: аналізу первинних документів і актів з перевірки якості товарів даної групи у підприємстві торгівлі за визначений період, при цьому необхідно вказати назву

товару, постачальника-виробника, кількість товарів, які надійшли за рахунком-фактурою, відсоток надходження, кількість товару, переведеного у знижений сорт чи брак (дефекти) і частка браку переведення товару у знижений сорт чи брак (дефекти).

Результати проведених досліджень оформляються у вигляді таблиць, графіків, рисунків із застосуванням комп'ютерних програм, супроводжуючи ілюстративний матеріал детальним аналізом. Здобувач повинен давати оцінку повноті вирішення поставлених завдань, достовірності одержаних результатів, характеристиці обраних для дослідження зразків та їх аналогам.

За змістом цей розділ є аналітичним підґрунтям виконання досліджень і повинен органічно поєднуватися з наступним розділом.

На основі наявної інформації здобувач узагальнює результати аналітичних досліджень і робить висновок наприкінці розділу про необхідність вирішення проблемних питань.

В третьому розділі доцільно визначати споживчі переваги та оцінювати конкурентоспроможність товарів.

Конкурентоспроможність товару в різних сегментах ринку може бути різною і оцінювати, виходячи з вимог кожного конкретного ринку і конкретних умов, які склалися на ньому.

Кількісна оцінка конкурентоспроможності товару складається з трьох етапів:

- аналізу ринку і вибору найбільш конкурентоспроможного товару-зразка як бази для порівняння і визначення рівня конкурентоспроможності товару;
- визначення набору порівнюваних параметрів двох товарів;
- розрахунку інтегрального показника конкурентоспроможності товару.

Для визначення рівня конкурентоспроможності товару необхідно використати різні методи. Розрахунок інтегрального показника конкурентоспроможності здійснюється за показниками рівня споживчих властивостей та ціни споживання.

Для виявлення споживчих переваг необхідна інформація про вимоги споживачів до якості та асортименту товарів. Джерелом такої інформації є людина і отримати такого типу інформацію відносно якості і асортименту споживчих товарів можливо методом опитування споживачів. Для виявлення споживчих переваг щодо асортименту і якості товару слід розробити анкету і провести опитування. Далі необхідно обробити результати анкетного опитування споживачів, використавши методи статистичної обробки даних.

Крім того, здобувачі вищої освіти можуть здійснювати наукові дослідження з таких основних проблем: формування комерційного потенціалу підприємства торгівлі; прогнозування попиту та його впливу на комерційну діяльність підприємства торгівлі; формування комерційних зав'язків підприємства торгівлі; прогнозування економічної ефективності закупівельної діяльності підприємства торгівлі; оптимізація умов комерційних угод; розроблення стратегії управління товарним асортиментом підприємства торгівлі; оптимізація товарного асортименту; стратегії продажу товарів; управління ціноутворенням на підприємстві торгівлі; удосконалення

методичного інструментарію прогнозування економічної ефективності комерційної діяльності; формування та оптимізація розподілу комерційного бюджету; управління комерційним ризиком.

У **висновках та пропозиціях** рекомендується підвести підсумки проведеного дослідження, викласти одержані основні наукові та практичні результати, рекомендації щодо їх науково-практичного використання.

Формулювання висновків повинно корелюватися відповідно до поставлених завдань та базуватися на матеріалах основної частини роботи. Для формулювання висновків та ґрунтовних пропозицій рекомендується апробація основних положень дослідження на наукових заходах. Наводяться власні пропозиції щодо розв'язання проблемних питань відповідного об'єкта дослідження.

До **списку використаних джерел** слід включати джерела, на які у тексті є посилання. Список складається із законодавчих актів, нормативних матеріалів, вітчизняної та зарубіжної наукової, навчально-методичної та спеціальної літератури, фахових видань, ресурсів Інтернет. Рекомендована кількість назв – не менше 40.

У **додатках** допоміжні матеріали у вигляді: копій документів, витягів із законодавчо-нормативних документів, звітів, окремих інструкцій / положень / правил, результатів соціологічних опитувань, громіздких таблиць, рисунків тощо.

3. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

У процесі підготовки кваліфікаційної роботи застосовуються методичні й технічні прийоми наукової роботи.

Норми наукової комунікації регламентують характер викладення інформації, передбачаючи відмову від висловлювання власної думки від першої особи. У зв'язку з цим вживаються мовні конструкції, в яких замість особового займенника «я» вживається займенник «ми», оскільки дослідження здійснюється під постійним консультуванням з боку наукового керівника.

Науковий керівник є взірцем моральності для здобувача вищої освіти щодо ставлення до науки та до авторських прав згідно з Етичним кодексом ученого України та Етичним кодексом здобувача вищої освіти.

Перевірка кваліфікаційної роботи на академічний плагіат здійснюється засобами, визначеними у Положенні про дотримання академічної доброчесності педагогічними та науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти.

Оформлення кваліфікаційної роботи здійснюється відповідно до загальних вимог, що висуваються до наукових робіт, згідно з ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання».

Набір тексту кваліфікаційної роботи здійснюється на комп'ютері через 1,5 міждрядкових інтервали (29-30 рядків на сторінці), друк – на принтері з

одного боку аркуша білого паперу формату А4 (210 мм х 297 мм) з використанням шрифтів текстового редактора Word Times New Roman. Висота шрифту – 14 мм. Поля: ліве – не менше ніж 25 мм, праве – не менше 10 мм, верхнє і нижнє – не менше 20 мм. Шрифт друку повинен бути чітким, щільність тексту – однаковою, стрічка – чорного кольору середньої жирності.

Сторінки кваліфікаційної роботи нумеруються наскрізно арабськими цифрами (без знаку №), охоплюючи додатки. Номер сторінки проставляють праворуч у верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Першою сторінкою є титульна, яка враховується в нумерацію, але не нумерується. На титульному аркуші зазначають повну назву закладу вищої освіти та його відомчу підпорядкованість, кафедру, на якій виконано кваліфікаційну роботу, тему роботи, повну юридичну назву підприємства, за матеріалами якого виконувалась кваліфікаційна робота, дані про здобувача, наукового керівника, гаранта освітньої програми, наукового (-вих) консультанта (-ів), місто та рік подання кваліфікаційної роботи до захисту. Скорочення в назвах навчального закладу та теми не допускаються (додаток Г).

Кожну структурну частину кваліфікаційної роботи починають з нової сторінки. Заголовки структурних частин роботи: **«ЗМІСТ»**, **«ВСТУП»**, **«РОЗДІЛ»**, **«ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ»**, **«СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ»**, **«ДОДАТКИ»** друкують великими літерами посередині рядка напівжирним шрифтом без крапки в кінці.

Заголовки підрозділів, пунктів і підпунктів кваліфікаційної роботи друкують з абзацного відступу з великої літери без крапки в кінці.

Абзацний відступ має бути однаковий упродовж усього тексту роботи і дорівнювати п'яти знакам (1,25).

Номер розділу ставлять після слова **«РОЗДІЛ»**, починаючи з цифри «1», без крапки, а потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Структурні частини **«ЗМІСТ»**, **«ВСТУП»**, **«ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ»**, **«СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ»**, **«ДОДАТКИ»** не нумерують.

Підрозділи як складові частини розділу нумерують у межах кожного розділу окремо. Номер підрозділу складається з номера відповідного розділу та номера підрозділу, відокремлених крапкою. Після номера підрозділу крапку не ставлять. У тому ж рядку зазначають заголовок підрозділу.

В окремих випадках у кваліфікаційній роботі підрозділи можуть бути поділені на пункти, які нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, між якими ставлять крапку. Наприкінці номера крапка не ставиться, наприклад: «1.2.3» (третій пункт другого підрозділу першого розділу).

Основний текст після заголовку розміщується через два рядки на третьому.

Відстань між заголовком, приміткою, прикладом і подальшим або попереднім текстом має бути не менше, ніж два міжрядкових інтервали (додаток Д).

Усі графічні матеріали кваліфікаційної роботи (ескізи, діаграми, графіки, схеми, фотографії, рисунки, кресленики тощо) повинні мати однаковий підпис **«Рисунок»**.

Рисунок подають одразу після тексту, де вперше посилаються на нього, або якнайближче до нього на наступній сторінці, а за потреби – в додатках до роботи.

Назва рисунка має відображати його зміст, бути конкретною та стислою.

Назву рисунка друкують з великої літери та розміщують під ним посередині рядка.

Рисунок виконують на одній сторінці аркуша. Якщо він не вміщується на одній сторінці, його можна переносити на наступні сторінки. У такому разі назву рисунка зазначають лише на першій сторінці, пояснювальні дані – на тих сторінках, яких вони стосуються, і під ними друкують:

«Рисунок 3.2, аркуш 2».

Рисунки нумерують арабськими цифрами в межах кожного розділу, крім рисунків у додатках. Номер рисунка складається з номера розділу та порядкового номера рисунка в цьому розділі, які відокремлюють крапкою, наприклад, «Рисунок 3.2» – другий рисунок третього розділу (додаток Е).

Рисунки кожного додатка нумерують окремо. Номер рисунка додатка складається з позначки додатка та порядкового номера рисунка в додатку, відокремлених крапкою. Наприклад, «Рисунок В.1 – _____», тобто перший рисунок додатка В (додаток Ж).

Якщо в тексті роботи подано лише один рисунок, його не нумерують.

Цифрові дані кваліфікаційної роботи оформлюють як **таблицю** відповідно до форми, поданої на рис. 1.

Таблицю подають безпосередньо після тексту, у якому її згадано вперше, або на наступній сторінці.

На кожену таблицю має бути посилання в тексті кваліфікаційної роботи із зазначенням її номера.

Таблиця 2.1 – _____

		назва таблиці				
Головка						Заголовки граф
						Підзаголовки граф
						Рядки (горизонтальні)
		Боковик (заголовки рядків)		Графи (колонки)		

Рисунок 1 – Форма таблиці

Назва таблиці має відображати її зміст, бути конкретною та стислою.

Назву таблиці друкують з великої літери і розміщують над таблицею з абзацного відступу.

Слово «Таблиця» подають лише один раз над першою частиною таблиці. Над іншими частинами таблиці з абзацного відступу друкують «Продовження таблиці _____» або «Кінець таблиці _____» без повторення її назви (додаток И).

Якщо рядки або колонки таблиці виходять за межі формату сторінки, таблицю поділяють на частини, розміщуючи одну частину під іншою або поруч, чи переносять частину таблиці на наступну сторінку. У кожній частині таблиці повторюють її головку та боковик або заміняють їх відповідно номерами колонок чи рядків, нумеруючи їх арабськими цифрами в першій частині таблиці.

Заголовки колонок таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої літери, якщо вони становлять одне речення із заголовком.

Підзаголовки, які мають самостійне значення, подають з великої літери. У кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять. Переважна форма іменників у заголовках – однина.

У таблиці слід обов'язково зазначати одиницю виміру (відповідно до стандартів); числові величини повинні мати однакову кількість десяткових знаків.

Якщо цифрові або інші дані в якому-небудь рядку таблиці не наводяться, то в ньому ставиться прочерк «–».

Таблиці нумерують арабськими цифрами в межах розділу, крім таблиць у додатках. Номер таблиці складається з номера розділу та порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою, наприклад, «Таблиця 2.1» – перша таблиця другого розділу.

Таблиці кожного додатка нумерують окремо. Номер таблиці додатка складається з позначення додатка та порядкового номера таблиці в додатку, відокремлених крапкою. Наприклад, «Таблиця В.1 – _____», тобто перша таблиця додатка В (додаток К).

Якщо в тексті роботи подано лише одну таблицю, її не нумерують.

Переліки (за потреби) подають у розділах, підрозділах, пунктах і/або підпунктах.

Перед переліком ставлять двокрапку (крім пояснювальних переліків на рисунках).

Якщо подають переліки одного рівня підпорядкованості, на які у кваліфікаційній роботі немає посилань, то перед кожним із переліків ставлять знак «тире» (–) (додаток Л).

Якщо у роботі є посилання на переліки, підпорядкованість позначають малими літерами української абетки, далі – арабськими цифрами, далі – через знаки «тире».

Після цифри або літери певної позиції переліку ставлять круглу дужку (додаток М).

Текст кожної позиції переліку починається з малої літери з абзацного відступу відносно попереднього рівня підпорядкованості.

Примітки подають у кваліфікаційній роботі, якщо є потреба пояснень до тексту, таблиць, рисунків.

Примітки подають безпосередньо за текстом, під рисунком (перед його назвою), під основною частиною таблиці (у її межах).

Одну примітку не нумерують.

Слово «Примітка» друкують кеглем 12 через один міжрядковий інтервал

з абзацного відступу з великої літери з крапкою в кінці. У тому самому рядку через проміжок з великої літери друкують текст примітки тим самим шрифтом.

Якщо приміток дві та більше, їх подають після тексту, якого вони стосуються, і нумерують арабськими цифрами (додаток Н).

Формули виконуються у формульному редакторі Microsoft Equation 3.0 або MathType 4.0 Equation.

Формули подають посередині сторінки симетрично тексту окремим рядком безпосередньо після тексту, у якому їх згадано.

Найвище та найнижче розташування запису формул(и) має бути на відстані не менше ніж один рядок від попереднього й наступного тексту.

Нумерують лише ті формули, на які є посилання в тексті роботи чи додатка.

Формули у роботі, крім формул у додатках, нумеруються в межах кожного розділу.

Номер формули друкують на їх рівні праворуч у крайньому положенні в круглих дужках, наприклад (3). У багаторядкових формулах їхній номер проставляють на рівні останнього рядка.

У кожному додатку номер формули складається з великої літери, що позначає додаток, і порядкового номера формули в цьому додатку, відокремлених крапкою, наприклад (А.3).

Якщо в тексті роботи чи додатка лише одна формула, їх нумерують так: (1) чи (А.1) відповідно.

Пояснення познач, які входять до формули, подаються безпосередньо під формулою у тій послідовності, у якій їх наведено у формулі.

Пояснення познач подаються без абзацного відступу з нового рядка, починаючи зі слова «де» без двокрапки. Позначки, яким встановлюють визначення чи пояснення, рекомендовано вирівнювати у вертикальному напрямку.

Фізичні формули подають аналогічно математичним формулам, але з обов'язковим записом у поясненні позначки одиниці виміру відповідної фізичної величини. Між останньою цифрою та одиницею виміру залишають проміжок (крім позначення одиниць плоского кута – кутових градусів, кутових хвилин і секунд, які пишуть безпосередньо біля числа вгорі).

У формулах верхні та нижні індекси, а також показники ступеня, в усьому тексті роботи мають бути однакового розміру, але меншими за букву чи символ, якого вони стосуються (додаток П).

Переносити формули на наступний рядок дозволено лише на знаках виконуваних операцій, які пишуть у кінці попереднього рядка та на початку наступного. У разі перенесення формули чи рівняння на знакові операції множення застосовують знак «х». Перенесення на знаку ділення «:» слід уникати.

Кілька наведених і не відокремлених текстом формул пишуть одну під одною і розділяють комами.

$$f_1(X, Y) = S_1, \quad (1.2)$$

$$f_2(X, Y) = S_2 \quad (1.3)$$

Числові значення величин з допусками наводять так:

$$(65 \pm 3) \%$$

$$80 \text{ мм} \pm 2 \text{ мм або } (80 \pm 2) \text{ мм.}$$

Діапазон чисел фізичних величин наводять, використовуючи прикметники «від» і «до». Наприклад,

Від 1 мм до 5 мм (а не від 1 до 5 мм).

Якщо треба зазначити два чи три виміри, їх подають так: 80 мм х 25 мм х 50 мм (а не 80 х 25 х 50 мм).

У тексті кваліфікаційної роботи робляться **посилання** на структурні елементи самого звіту та інші джерела.

У разі посилання на структурні елементи самої роботи зазначають відповідно номери розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, позицій переліків, рисунків, формул, таблиць, додатків.

Посилаючись, треба використовувати такі вирази: «у розділі 4», «див. 2.1», «відповідно до 2.3.4.1», «(рис. 1.3)», «відповідно до табл. 3.2», «згідно з формулою (3.1)», «(додаток Г)» тощо.

Посилаючись на позицію переліку, треба зазначити номер структурного елемента роботи та номер позиції переліку з круглою дужкою, відокремлені комою. Якщо переліки мають кілька рівнів – їх зазначають, наприклад: «відповідно до 2.3.4.1, б), 2)».

У списку використаних джерел посилання на бібліографічні описи подають у порядку, за яким джерела вперше згадують в тексті.

Приклади оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел з урахуванням ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» наведені у додатку Р.

Посилання на джерело інформації, наведене в списку використаних джерел, рекомендовано подавати так: номер у квадратних дужках, за яким це джерело зазначено в списку використаних джерел, наприклад, «у роботах [2; 4; 9]».

Щоб уникнути переобтяження викладу тексту основної частини кваліфікаційної роботи, у структурному елементі «ДОДАТКИ» наводять відомості, які доповнюють або унаочнюють роботу, які:

є необхідними для повноти звіту, але долучення їх до основної частини звіту може змінити впорядковане й логічне уявлення про роботу;

не можуть бути послідовно розміщені в основній частині роботи через великий обсяг або способи відтворення;

є необхідними лише для фахівців конкретної галузі.

Додатки розміщують у порядку посилання на них у тексті роботи.

Додатки можуть містити:

допоміжні рисунки й таблиці;

документи, що стосуються проведених досліджень або їх результатів, які через великий обсяг, специфіку викладення або форму подання не може бути внесено до основної частини кваліфікаційної роботи (фотографії; проміжні розрахунки, формули, математичні доведення; перелік засобів виміральної

техніки, які були застосовані під час виконання досліджень; протоколи випробувань; висновок метрологічної експертизи; копія технічного завдання чи документа, що замінює його; інструкції та методики, розроблені в процесі виконання робіт тощо);

опис нової апаратури, приладів, які було використано під час проведення досліджень, вимірювань, випробувань тощо;

додатковий перелік джерел, на які не було посилянь у роботі, але до яких можуть виявити інтерес її користувачі;

іншу інформацію.

Кожний додаток повинен мати заголовок, який друкують вгорі малими літерами з першої великої симетрично до тексту сторінки. Над заголовком, але посередині рядка, друкують слово «ДОДАТОК» і відповідну велику літеру української абетки, крім літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, яка позначає додаток. Текст кожного додатка починають з наступної сторінки.

У разі повного використання літер української і / або латинської абеток дозволено позначати додатки арабськими цифрами.

Один додаток позначають як ДОДАТОК А.

Рисунки, таблиці, формули та рівняння в тексті додатків треба нумерувати в межах кожного додатка, починаючи з літери, що позначає додаток, наприклад, рисунок Г.3 – третій рисунок додатка Г; таблиця А.2 – друга таблиця додатка А; формула (А.1) – перша формула додатка А.

Якщо в додатку один рисунок, одна таблиця, одна формула чи одне рівняння, їх нумерують, наприклад, рисунок А.1, таблиця Г.1, формула (В.1).

Обсяг основної частини кваліфікаційної роботи складає до 50 сторінок тексту (у т. ч. обсяг таких складових, як вступ, висновки та пропозиції – до 4 сторінок). До цього обсягу не включають список використаних джерел та додатки.

4. ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

4.1. Захист кваліфікаційної роботи

До захисту кваліфікаційної роботи допускаються здобувачі вищої освіти, які успішно виконали навчальний план / індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти, у т. ч. програму виробничої (переддипломної) практики.

Процес підготовки кваліфікаційної роботи систематично контролює науковий керівник відповідно до календарного графіка, затвердженого випусковою кафедрою.

На період виконання кваліфікаційних робіт на випусковій кафедрі товарознавства, експертизи та торговельного підприємництва складається розклад проведення консультацій науковими керівниками, згідно з яким забезпечується системна робота над кваліфікаційною роботою здобувачів та наукових керівників (план-графік розміщується на сторінці кафедри офіційного сайту ВТЕІ ДТЕУ). Також у календарному плані-графіку встановлюються строки подання на рецензування науковому керівникові окремих розділів і роботи у цілому.

Кваліфікаційна робота подається науковому керівнику для перевірки її змісту та структури у строки, визначені у Завданні, але не пізніше 30 робочих днів до засідання екзаменаційної комісії (далі – ЕК).

У випадку недотримання календарного графіку підготовки кваліфікаційних робіт, науковий керівник надає інформацію на засіданні кафедри (з відображенням у відповідних протоколах) та готує службову записку щодо наявності відхилень від графіку підготовки кваліфікаційної роботи, але не пізніше 30 днів до засідання ЕК із захисту кваліфікаційної роботи.

Витяг з протоколу засідання кафедри передається декану факультету, який складає службову записку на ім'я директора інституту та проект наказу про відрядження здобувача вищої освіти з інституту.

Науковий керівник перевіряє на відповідність встановленим вимогам оформлення кваліфікаційної роботи та надає відгук, в якому зазначається:

актуальність дослідження;

сучасність використаних методів дослідження;

рівень використання набутих у процесі навчання теоретичних знань при виконанні дослідження;

вміння самостійно вирішувати наукові та практичні проблеми;

логічно, послідовно, аргументовано викладати матеріал і робити висновки;

участь здобувача вищої освіти у наведених експериментальних дослідженнях, теоретичній обробці отриманих результатів, формулюванні наукового положення / ідеї / методики;

повнота розкриття теми;

перспективність запропонованих рекомендацій;

недоліки роботи та зауваження;

рекомендація до захисту.

Негативний письмовий відгук наукового керівника щодо змісту кваліфікаційної роботи та отриманих результатів дослідження не є підставою недопущення до захисту.

За наявності рукопису, кваліфікаційна робота реєструється на кафедрі, але не пізніше, ніж за 15 календарних днів до захисту.

Титульна сторінка представленої роботи містить підписи: здобувача вищої освіти, наукового керівника, гаранта освітньої програми, наукового (-вих) консультанта (-ів).

У разі виявлення формальних невідповідностей, у тому числі в формулюванні теми, назві підприємства (організації), за матеріалами якого виконано дослідження тощо, кваліфікаційна робота не реєструється, на рецензування не приймається і до захисту не допускається.

З метою визначення якості та ступеня готовності до захисту випускова кафедра відповідно до графіку підготовки організовує попереднє заслуховування представлених здобувачем основних положень кваліфікаційної роботи спеціально сформованою комісією попереднього захисту, отримання рекомендації до захисту (або зауважень щодо змісту та оформлення).

Попередній захист кваліфікаційної роботи проходить із залученням гаранта освітньої програми, завідувача кафедри, керівників кваліфікаційних робіт. Результати попереднього захисту затверджуються протоколом кафедри.

Комісія робить узагальнений висновок про готовність кваліфікаційної роботи до захисту, про що ставить відповідну позначку в Завданні.

Після успішного проходження попереднього захисту кваліфікаційна робота передається на перевірку щодо вмісту плагіату, потім – на розгляд завідувачу кафедри, який робить висновок про рекомендацію її до захисту на засіданні ЕК.

Здобувачі вищої освіти, кваліфікаційні роботи яких на попередньому захисті і розгляді завідувачем випускової кафедри були оцінені позитивно, допускаються деканом до захисту на засіданні ЕК не пізніше, ніж за 5 робочих днів до початку її роботи (відповідно до Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію з атестації).

У такий же термін здобувач вищої освіти подає на кафедру переплетену кваліфікаційну роботу з належним чином оформленими супровідними документами:

заява на ім'я завідувача кафедри на затвердження теми кваліфікаційної роботи;

завдання на кваліфікаційну роботу;

подання голові екзаменаційної комісії щодо захисту кваліфікаційної роботи;

довідка-плагіат.

Здобувач вищої освіти готує виступ-презентацію з використанням комп'ютерних технологій на 7-10 хвилин, а також необхідний роздатковий матеріал – наочну ілюстрацію відповідних тверджень під час доповіді, – зміст та якість якого перевіряє науковий керівник. Кількість примірників ілюстративного матеріалу повинна відповідати кількісному складу ЕК. Зразок оформлення титульної сторінки ілюстративного матеріалу наведено у додатку С.

Якщо здобувач вищої освіти планує захищати кваліфікаційну роботу іноземною мовою, керівник кваліфікаційної роботи має володіти мовою її написання. Для одержання дозволу на захист роботи іноземною мовою здобувач вищої освіти подає на ім'я декана факультету заяву із візою завідувача кафедри іноземної філології та перекладу, керівника кваліфікаційної роботи та гаранта освітньої програми. До складу ЕК у такому випадку має бути включений викладач або фахівець-практик, який володіє відповідною іноземною мовою.

Публічний захист кваліфікаційної роботи може відбуватися у ВТЕІ ДТЕУ або на базі підприємств, установ і організацій, з якими укладені договори / меморандуми про співпрацю.

Після захисту кваліфікаційних робіт секретарі екзаменаційних комісій передають їх в друкованому вигляді в архів ВТЕІ ДТЕУ.

4.2. Загальні критерії оцінювання кваліфікаційної роботи

Під час виконання кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти демонструє: вміння логічно та аргументовано викладати матеріал, коректно

використовувати аналітичні, статистичні, математичні та інші методи наукового дослідження, проводити експерименти; володіння навичками узагальнення, формулювання висновків; вміння працювати з літературними джерелами та законодавчо-нормативними актами.

Критеріями оцінювання кваліфікаційної роботи є:

чіткість, повнота та послідовність розкриття кожного питання плану і теми роботи в цілому;

рівень розв'язання сформульованих завдань і досягнення поставленої мети дослідження;

рівень наукового обґрунтування результатів проведеного дослідження;

ступінь самостійності проведення дослідження та наявність власних міркувань, узагальнень, висновків, результатів;

широта та доцільність застосування методичного апарату дослідження;

науковість стилю викладення;

відсутність орфографічних і синтаксичних помилок, а також рівень грамотності викладення матеріалів дослідження;

правильне оформлення роботи відповідно до державних стандартів.

Кваліфікаційна робота, яка має невідповідності у формулюванні теми, не відповідає вимогам щодо змісту та оформлення, дотримання затвердженого плану, не містить матеріалів дослідження реального сектора економіки / і обґрунтованих пропозицій, виконана з порушенням затвердженого календарного плану підготовки кваліфікаційної роботи, а також не має відгуку наукового керівника, зовнішньої рецензії та відгуку з підприємства (за наявності), до захисту не допускається, і за поданням витягу з протоколу засідання кафедри товарознавства, експертизи та торговельного підприємництва, здобувач вищої освіти відраховується з ВТЕІ ДТЕУ (відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти»).

ЕК оцінює рівень якості презентації основних результатів досліджень та відповідей на запитання під час захисту кваліфікаційної роботи – уміння стисло і чітко викласти результати дослідження, аргументовано відповісти на поставлені запитання, якісно презентувати результати дослідження.

При оцінюванні кваліфікаційної роботи ЕК враховує не лише якість самого наукового дослідження, його наукову новизну, практичну значущість, вміння захистити сформульовані положення та висновки, але і його оформлення відповідно до встановлених вимог.

Результати захисту кваліфікаційних робіт оцінюються за 100-бальною шкалою ДТЕУ.

Кваліфікаційна робота, в якій, крім виконання основних вимог, зроблено власний критичний аналіз різних літературних джерел, представлено результати власних досліджень з використанням економіко-математичних методів, побудовано формалізовану модель проблеми, розрахунки і на їх основі – аргументовано висновки та обґрунтовано пропозиції, а при її захисті здобувач вищої освіти показує глибокі знання з питань теми, оперує даними дослідження, вносить пропозиції по темі дослідження, під час доповіді вміло використовує презентацію, впевнено і докладно відповідає на поставлені запитання, може бути оцінена на 90-100 балів.

Кваліфікаційна робота, яка носить дослідницький характер, оформлена за вимогами, які пред'являються до кваліфікаційних робіт, матеріал викладено логічно і послідовно з відповідними висновками, має незначні мовні погрішності, а при її захисті здобувач вищої освіти показує знання з питань теми, оперує даними дослідження, під час доповіді вміло використовує презентацію, без особливих труднощів відповідає на поставлені запитання, може бути оцінена на 82-89 балів.

Кваліфікаційна робота, яка носить дослідницький характер, оформлена за вимогами, які пред'являються до кваліфікаційних робіт, матеріал викладено логічно і послідовно з відповідними, але недостатньо аргументованими висновками; у структурі, мові і стилі роботи є лише незначні погрішності, а при її захисті роботи здобувач вищої освіти показує знання з питань теми, оперує даними дослідження, під час доповіді використовує презентацію, відповідає на поставлені запитання, може бути оцінена на 75-81 балів.

Кваліфікаційна робота, в якій розкрито тему, прореферовані необхідні літературні джерела, проаналізовано відповідні інформаційні та статистичні бази даних, проведено експеримент, але яка має поверхневий аналіз та містить значну кількість суттєвих помилок, матеріал викладено непослідовно, сформульовано висновки без необхідного їх обґрунтування, а при її захисті здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень роботи за допомогою членів ЕК, може бути оцінена на 69-74 балів.

Кваліфікаційна робота, яка носить дослідницький характер, оформлена за вимогами, які пред'являються до кваліфікаційних робіт, але має недостатньо критичний аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано, має значні зауваження рецензента щодо змісту; основні тези роботи розкриті, але недостатньо обґрунтовані, нечітко сформульовано висновки, пропозиції і рекомендації, а при її захисті ілюстративний матеріал здобувач вищої освіти не коментує, виявляє невпевненість, показує слабкі знання питань теми, не дає вичерпні аргументовані відповіді на запитання, може бути оцінена на 60-68 балів.

Кваліфікаційна робота, яка не носить дослідницького характеру, не має аналізу і не відповідає вимогам, не має висновків або вони носять декларативний характер; у відгуках наукового керівника і рецензента є критичні зауваження, під час захисту здобувач вищої освіти при відповіді припускається грубих помилок, а також відсутня презентація доповіді, – може бути оцінена на 35-59 балів.

Кваліфікаційна робота, яка не носить дослідницького характеру, не має аналізу і не відповідає вимогам, не має висновків або вони носять декларативний характер; у відгуках наукового керівника і рецензента є критичні зауваження, а при її захисті відсутня презентація доповіді, здобувач вищої освіти не може відповісти на жодне поставлене запитання, здобувач вищої освіти не знає теорії – може бути оцінена на 1-34 балів.

Рішення щодо підсумкового оцінювання приймається більшістю голосів членів ЕК за результатами захисту з урахуванням висновків наукового керівника та рецензентів.

Директор ВТЕІ ДТЕУ наказом, на підставі рішення ЕК, присуджує особі, яка успішно виконала освітню програму підготовки «магістр», відповідний ступінь вищої освіти та присвоює кваліфікацію.

Здобувач, який не захистив з поважних причин у встановлений строк кваліфікаційну роботу, має право на повторну атестацію протягом наступних трьох років під час роботи ЕК за тією ж освітньою програмою. Дата повторного захисту визначається наказом директора ВТЕІ ДТЕУ.

Якщо захист кваліфікаційної роботи визнається незадовільним, ЕК визначає, чи може здобувач вищої освіти подавати на повторний захист ту ж роботу з доопрацюванням, чи він повинен підготувати кваліфікаційну роботу за новою темою.

Захист кваліфікаційної роботи за іншою темою можливий не раніше, ніж через рік.

ДОДАТОК А

Орієнтовна тематика кваліфікаційних робіт для здобувачів вищої освіти освітньої програми «Підприємництво та торгівля»

1. Асортиментна політика підприємства роздрібною торгівлі.
2. Особливості формування асортименту та удосконалення логістичної діяльності підприємства в умовах воєнного часу.
3. Якість продукції та її оцінка в підприємницьких структурах.
4. Товарознавчі аспекти дослідження ринку ... товарів.
5. Формування асортименту та організація продажу ... товарів суб'єктом підприємницької діяльності.
6. Виявлення споживчих переваг на ринку ... товарів.
7. Формування асортименту та організація продажу ... товарів суб'єктом господарювання в сфері оптової торгівлі.
8. Управління товарним асортиментом підприємства роздрібною торгівлі.
9. Шляхи підвищення конкурентоспроможності продукції підприємства на внутрішньому ринку.
10. Особливості підприємницької діяльності на ринку ... товарів.
11. Нові форми обслуговування населення закладами ресторанного господарства.
12. Зміни умов продажу та сервісного обслуговування товарів дилерськими центрами в умовах повномасштабного вторгнення.
13. Франчайзинг в підприємницькій діяльності.
14. Особливі умови діяльності підприємств мережевої торгівлі в умовах війни.
15. Формування товарної політики суб'єктом підприємницької діяльності на ринку ... товарів.
16. Ідентифікація та гарантії безпечності ... товарів на внутрішньому ринку.
17. Товарознавча експертиза ... товарів суб'єктом підприємницької діяльності.
18. Особливості продажу акцизних товарів суб'єктом підприємницької діяльності.
19. Особливості підприємницької діяльності при здійсненні експортних операцій.
20. Організація продажу ... товарів суб'єктом господарювання в сфері роздрібною торгівлі.
21. Ідентифікація ... товарів та організація їх оптового продажу.
22. Роздрібні торговельні мережі як перспективний розвиток торгівлі в умовах конкуренції.
23. Товарознавча оцінка асортименту ... товарів.
24. Формування нових комерційних зв'язків підприємств в умовах воєнного стану.
25. Розвиток логістичних систем в сфері матеріально-технічного забезпечення промислового підприємства.

26. Особливості реалізації ... товарів на засадах мерчандайзингу.
27. Особливості діяльності СТО в сучасних умовах.
28. Підвищення рівня конкурентоспроможності ... товарів.
29. Удосконалення транспортно-експедиційної діяльності підприємства торгівлі.
30. Розвиток та ефективність діяльності віртуальних підприємств (Інтернет-магазин).
31. Оптимізація товарного портфелю підприємства торгівлі.
32. Проблеми електронного бізнесу в умовах повномасштабної агресії рф.
33. Організація підприємницької діяльності у сфері послуг.
34. Логістичні аспекти підвищення конкурентоспроможності підприємницької діяльності.
35. Товарознавча оцінка ... товарів та організація торговельно-технологічного процесу в магазині.
36. Товарознавча характеристика ... товарів та категорійний менеджмент підприємства роздрібною торгівлі.
37. Управління товарним асортиментом підприємства роздрібною торгівлі на засадах категорійного менеджменту.
38. Товарознавча оцінка та формування логістичних каналів збуту ... товарів.
39. Товарознавча характеристика ... товарів та оцінка ефективності комерційної діяльності підприємств торгівлі.
40. Особливості підприємницької діяльності при здійсненні експортно-імпортних операцій.
41. Аналіз постачальників підприємства роздрібною торгівлі.
42. Підвищення конкурентоспроможності підприємства в сучасних умовах.
43. Конкурентні переваги підприємства та обґрунтування стратегії їх забезпечення.
44. Особливості організації віддаленої роботи та її вплив на діяльність підприємства.
45. Розвиток системи реалізації ... товарів у сфері роздрібною торгівлі в умовах Covid 19.
46. Формування системи управління якістю продукції підприємства.
47. Формування ефективної системи просування продукції підприємства/бренду.
48. Дослідження просування нової марки товару на український ринок.
49. Удосконалення підприємницької діяльності суб'єктів господарювання на ринку ... товарів.
50. Організація управління товарними потоками в умовах переходу на е-комерцію.

ДОДАТОК Б

Завідувачу кафедри товарознавства,
експертизи та торговельного
підприємництва

власне ім'я, прізвище

ПІ з.в.о.

гр.____, _____ курс,

спеціальність, освітня програма, факультет

Заява

Прошу затвердити тему кваліфікаційної роботи:

за матеріалами

повна юридична назва підприємства / організації / установи

та призначити науковим керівником кваліфікаційної роботи

дата

підпис з.в.о.

ДОДАТОК В

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ

Факультет торгівлі, маркетингу та сфери обслуговування
Кафедра товарознавства, експертизи та торговельного підприємництва
Освітній ступінь магістр
Спеціальність 076 «Підприємництво та торгівля»
Освітня програма Підприємництво та торгівля

ЗАВДАННЯ на кваліфікаційну роботу здобувачу

_____ (Прізвище, власне ім'я з.в.о.)

1. Тема кваліфікаційної роботи _____

Затверджена наказом директора від _____ № _____

2. Календарний план виконання роботи

№ з/п	Назва етапів виконання кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1.	Вступ		
2.	Розділ 1		
3.	Розділ 2		
4.	Розділ 3		
5.	Висновки та пропозиції		
6.	Список використаних джерел		
7.	Оформлення роботи та додатків		
8.	Попередній захист		
9.	Перевірка роботи на вміст плагіату		
10.	Подання кваліфікаційної роботи на кафедру		

3. Керівник кваліфікаційної роботи (консультант)

_____ (Власне ім'я, прізвище)

4. Гарант освітньої програми

_____ (Власне ім'я, прізвище)

5. Завдання прийняв до виконання здобувач

_____ (Власне ім'я, прізвище)

ДОДАТОК Г
Приклад оформлення титульної сторінки

Міністерство освіти і науки України
Державний торговельно-економічний університет
Вінницький торговельно-економічний інститут

кафедра

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на тему:

(за матеріалами _____)

Здобувача вищої освіти
__ курсу, групи _____,
спеціальності (шифр, назва)
освітньої програми (назва)
форма навчання

підпис
здобувача

Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Науковий керівник
науковий ступінь
вчене звання

підпис
керівника

Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Науковий консультант
науковий ступінь
вчене звання

підпис
консультанта

Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Гарант освітньої програми
науковий ступінь
вчене звання

підпис
гаранта

Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Вінниця 20__

ДОДАТОК Д

Приклад оформлення розділів і підрозділів

РОЗДІЛ 1

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ ЕЛЕКТРИЧНИХ ПРАСОК В УКРАЇНІ

1.1 Стан ринку електричних прасок в Україні

Праска відноситься до тієї категорії побутової техніки, обійтися без якої просто неможливо. За важливістю і необхідністю в побуті вона може сміливо змагатися з холодильником і плитою, залишивши далеко позаду явних аутсайдерів – фен, тостер, міксер і т. п. Вона відноситься до малої побутової техніки [6].

ДОДАТОК Е

Приклад оформлення рисунку в роботі та посилання на нього

Структура виробництва молочної продукції у 2023 році наведена на рис. 1.3.

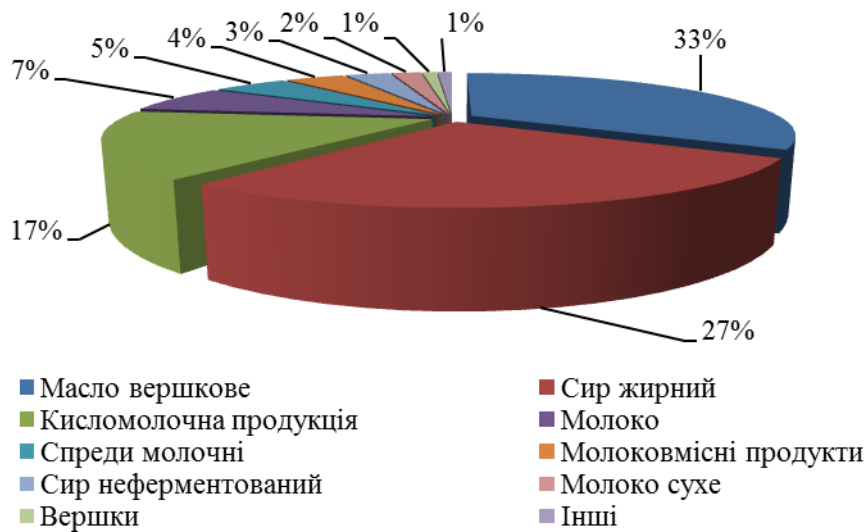

Рисунок 1.3 – Структура виробництва молочної продукції в Україні у 2023 р. [8]

ДОДАТОК Ж

Приклад оформлення рисунків в додатках та посилання на них

Нами вивчена структура експорту (рис. Ж.1) та імпорту (рис. Ж.2) електричних прасок у січні-вересні 2023 року.

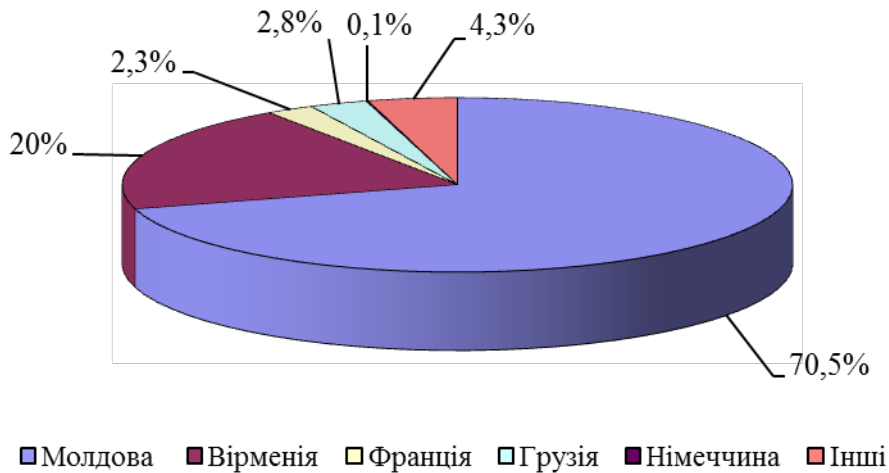

Рисунок Ж.1 – Структура експорту прасок електричних у січні-вересні 2023 року за основними країнами [23]

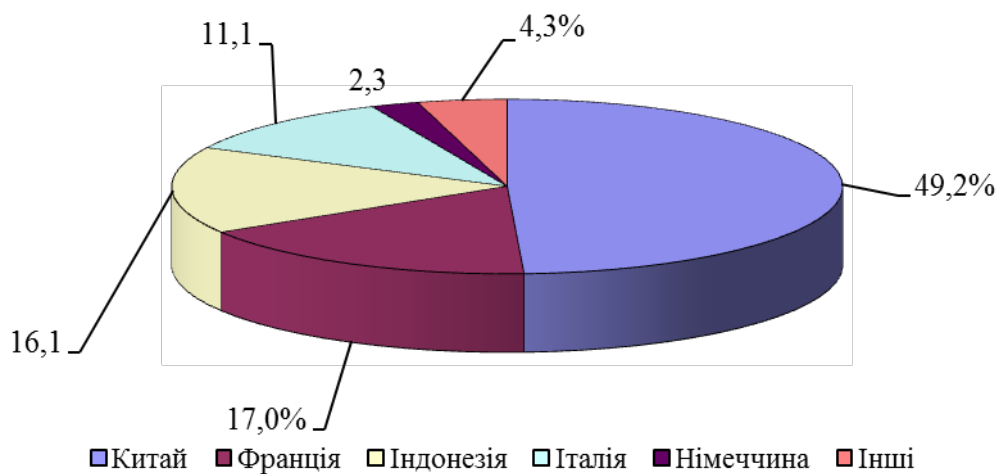

Рисунок Ж.2 – Структура імпорту прасок електричних у січні-вересні 2023 року за основними країнами [23]

ДОДАТОК И

Приклад оформлення таблиць в роботі та посилання на них

Динаміка обсягів експорту, імпорту та зовнішньоторговельного сальдо України молочної продукції у 2020-2023 р.р. наведена у табл. 2.1.

Таблиця 2.1 – Динаміка обсягів експорту, імпорту та зовнішньоторговельного сальдо України молочної продукції у 2020-2023 р.р, млн. дол. США [5]

Показники	2020	2021	2022	2023
Імпорт	111	133	178	241,5
Експорт	543	593	497	515
Сальдо	432	460	318	273,5

Перелік факторів та функціональні можливості сайту, що впливають на дію факторів і дозволяють усунути негативний вплив стримуючих факторів та посилити вплив стимулюючих факторів, вказано у табл. 3.1.

Таблиця 3.1 – Фактори впливу на розвиток вітчизняної Інтернет-торгівлі [66]

Фактори впливу на розвиток Інтернет-торгівлі	Функціональні можливості сайту, що впливають на дію факторів
1	2
Стримуючі	Нейтралізуючі
Невпевненість у якості та функціональності	- Наявність на сайті підприємства форуму для покупців; - можливість залишити коментарі про продукцію; - можливість бальної оцінки продукції; - детальний опис продукції, матеріалів, з яких вона виготовлена; - фото та відео використання продукції.
Ризик шахрайства	- Детальна інформація про підприємство на сайті; - функціональність сайту; - інформація щодо умов оплати та доставки; - клієнтська угода; - можливість оплати продукції під час одержання.
Тривалі терміни (неможливість) доставки	- співпраця з транспортними компаніями; - надання можливості вибору транспортування; - оперативність реагування; - інформація про вартість доставки.

Кінець таблиці 3.1

1	2
Відсутність гарантії	Інформація про надання гарантій в комплексі з засобами, які дозволяють упевнитися в якості продукції: можливість оплати в момент одержання товару, наявність відгуків клієнтів, у тому числі критичних.
Складність процедури повернення	Детальна інформація щодо процедури повернення продукції, способів та термінів повернення грошей.
Стимулюючі	Підсилюючі
Нижча ціна	Акції, що стимулюють придбання продукції через е-магазин.
Економія часу	Повнота інформації щодо терміну доставки.
Широкий вибір продукції	Можливості обрання продукції незалежно від географічного місцезнаходження.
Можливість вибору способу оплати	Детальна інформація щодо способів оплати, можливість здійснення інтернет-платежу.
Можливість вибору способу доставки	Детальна інформація щодо способів доставки та їх вартість.
Зручність замовлення	Функціонування електронного магазину.
Своєчасність інформації про товар	Інформація про наявність товару та розміри.

Більшість йогуртів, які надходять у продаж в промислово розвинених країнах, виробляються зі знежиреного молока, хоча традиційний йогурт завжди містив близько 3-4 г молочного жиру на 100 г продукту. Збагачені ж йогурти або йогурти грецького типу містять 9-10 г жиру на 100 г продукту (див. табл. 1.4).

Таблиця 1.4 – Основні показники хімічного складу молока і йогурту (на 100 г продукту)

Показник	Молоко		Йогурти			
	Незбиране	Знежирене	Жирний	Нежирний	Нежирний фруктовий	Грецький тип
Вода, г	87,8	91,1	81,9	84,9	77,0	77,0
Енергетична цінність, ккал	66	33	79	56	90	115
Білки, г	3,2	3,3	5,7	5,1	4,1	6,4
Жири, г	3,9	0,1	3,0	0,8	0,7	9,1
Вуглеводи, г	4,8	5,0	7,8	7,5	17,9	–
Ca, мг	115	120	200	190	150	150
P, мг	92	95	170	160	120	130
Na, мг	55	55	80	83	64	–
K, мг	140	150	280	250	210	–
Z, мг	0,4	0,4	0,7	0,7	0,6	0,5

ДОДАТОК К

Приклад оформлення таблиць в додатках та посилання на них

Таблиця К.1 – Вміст амінокислот у йогуртах, мг на 100 г їстівної частини продукту [11]

Показники	Вміст
Вода, %	86,5
Білок, %	5,0
Коефіцієнт перерахунку	6,38
Незамінні амінокислоти	2088
В тому числі:	
валін	323
ізолейцин	300
лейцин	450
лізін	390
метионін	112
треонін	216
триптофан	72
фенілаланін	225
Замінні амінокислоти	3107
В тому числі:	
аланін	160
аргінін	174
аспарагінова кислота	344
гістидин	156
глицин	93
глутамінова кислота	1100
пролін	518
серин	278
тирозин	242
цистин	42
Загальна кількість амінокислот	5195
Лімітуюча амінокислота, скор., %	Мет.+ цис.-88

Таблиця К.2 – Вміст вуглеводів та органічних кислот у йогуртах, г на 100 г їстівної частини продукту [11]

Показники	Вміст
Моносахариди	
глюкоза	0,03
фруктоза	0,05
Дисахариди	
лактоза	3,5
Органічні кислоти	
молочна	1,0

Таблиця К.3 – Вміст ліпідів у йогуртах, г на 100 г їстівної частини продукту

Показники	Вміст
Сума ліпідів	3,20
Тригліцериди	3,10
Фосфоліпіди	0,03
Холестерин	0,01
Жирні кислоти (сума)	3,03
Насичені	1,91
В тому числі:	
С _{4:0} (масляна)	0,10
С _{6:0} (капронова)	0,07
С _{8:0} (каприлова)	0,04
С _{10:0} (капринова)	0,08
С _{12:0} (лауринова)	0,09
С _{14:0} (міристинова)	0,45
С _{15:0} (пентадеканова)	0,03
С _{16:0} (пальмітинова)	0,56
С _{17:0} (маргарінова)	0,02
С _{18:0} (стеаринова)	0,31
С _{20:0} (арахінова)	0,04
Мононенасичені	0,97
В тому числі:	
С _{14:1} (миристолеїнова)	0,04
С _{16:1} (пальмітолеїнова)	0,08
С _{18:1} (олеїнова)	0,69
С _{20:1} (гадолеїнова)	0,01
Поліненасичені	0,15
В том числе:	
С _{18:2} (лінолева)	0,02
С _{18:3} (ліноленова)	0,03
С _{20:4} (арахідонова)	0,08

Таблиця К.4 – Вміст мінеральних речовин у йогуртах, г на 100 г їстівної частини продукту [11]

Показники	Вміст
1	2
Зола, %	0,7
Макроелементи, мг	
калій	147
кальцій	122
магній	15
натрій	52
сірка	27
фосфор	96
хлор	100

Кінець таблиці К.4

1	2
Мікроелементи, мкг	
залізо	74
йод	14
кобальт	0,9
марганець	6
мідь	10
молібден	5
олово	3
селен	2
фтор	29
хром	2
цинк	457

ДОДАТОК Л

Приклад оформлення переліків одного рівня підпорядкованості, на які нема посилання в тексті

Відповідно до мети у роботі поставлено і вирішено ряд наступних завдань:

- вивчити методологічні засади організації та проведення товарознавчої експертизи механічних олівців;
- визначити вимоги до їх якості;
- проаналізувати законодавчо-нормативну базу митного оформлення механічних олівців;
- ознайомитись із технологією митного контролю механічних олівців;
- обґрунтувати алгоритм організації, визначити об'єкт методи дослідження.

ДОДАТОК М

Приклад оформлення переліків одного рівня підпорядкованості, на які є посилання в тексті

Відповідно до УКТ ЗЕД товарна позиція 9608 включає:

а) ручки кулькові:

1) з рідким чорнилом;

2) інші:

– з корпусом або ковпачком з дорогоцінних металів чи катаного дорогоцінного металу;

– інші:

б) ручки і маркери з наконечником з повсті та іншого пористого матеріалу;

в) авторучки чорнильні, стилосграфи та інші авторучки:

1) для креслення чи малювання тушшю;

2) інші:

– з корпусом або ковпачком з дорогоцінних металів чи катаного дорогоцінного металу;

– інші.

г) олівці механічні;

д) набори, до складу яких входять два або більше виробів, зазначених у попередніх підпозиціях;

е) стержні для кулькових ручок, які складаються з кулькового наконечника та балончика з чорнилом:

1) з рідким чорнилом;

2) інші

ж) інші:

1) пір'я для ручок та наконечники для писання;

2) інші:

– металеві;

– інші.

ДОДАТОК Н

Приклад оформлення приміток

Даний стандарт класифікує їх за типом механізму (табл. 2.1).

Таблиця 2.1 – Класифікація механічних олівців за типом механізму [35]

Механізм	Позначення типу	Опис	Відповідне креслення
Цангового типу	P ¹ ;	Механічний олівець, в якому висування грифеля із трубки забезпечується при натисканні на висувний механізм	1
	L ² ; МК 1 ³		2
Гвинтового типу	S; МК 2 ³	Механічний олівець, в якому висування грифеля із трубки забезпечується при повороті висувного механізму	3

Примітка 1. Полімерні грифелі із номінальним діаметром 0,35-1 мм.

Примітка 2. Керамічні грифелі з діаметром 2 мм (див. ГОСТ Р 50249).

Примітка 3. Для механічних олівців, які використовуються для народного господарства.

ДОДАТОК П

Приклад оформлення формул

В процесі XYZ-аналізу спочатку були розраховані коефіцієнти варіації попиту (v) по досліджуваних позиціях асортименту (формула 3.1):

$$v = \frac{\sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}{n}}}{\bar{x}} \times 100\%, \quad (3.1)$$

де x_i – i -те значення попиту по даній позиції;

\bar{x} – середньоквартальне значення попиту;

n – число кварталів.

Перерахунок на масу 1 м² (P) в грамах здійснюється за формулою (2.1):

$$P = \frac{S \cdot \sum p}{n}, \quad (2.1)$$

де $\sum p$ – сума маси зразків паперу, г;

n – кількість зразків;

$S = (100 \times 100) / 10^{-6}$ – площа одного зразка, м².

Відомо, що

$$P_i = \frac{p_i - p_i^{\bar{p}}}{p_i^{em} - p_i^{\bar{p}}}, \quad (2.1)$$

Досліджувані показники якості переводяться у безрозмірний вигляд за допомогою формули (2.1):

$$P_i = \frac{p_i - p_i^{\bar{p}}}{p_i^{em} - p_i^{\bar{p}}}, \quad (2.1)$$

де P_i – показник якості у безрозмірному вигляді;

p_i – i -тий показник якості у натуральному вигляді (абсолютний показник якості);

$p_i^{\bar{p}}$ – бракувальний показник якості (найгірший дозволений);

p_i^{em} – еталонний показник якості (найкращий).

ДОДАТОК Р

Таблиця Р.1 – Приклади оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
Книги: Один автор	<p>1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с.</p> <p>2. Бондаренко В. Г. Немеркнуча слава новітніх запорожців: історія Українського Вільного козацтва на Запоріжжі (1917-1920 рр.). Запоріжжя, 2017. 113 с.</p> <p>3. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 рр.) : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с.</p> <p>4. Вагіна О. М. Політична етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 102 с.</p> <p>5. Верлос Н. В. Конституційне право зарубіжних країн : курс лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 145 с.</p> <p>6. Горбунова А. В. Управління економічною захищеністю підприємства: теорія і методологія : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 240 с.</p> <p>7. Гурська Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2016. 172 с.</p> <p>8. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с.</p>
Два автори	<p>1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с.</p> <p>2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с.</p> <p>3. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с.</p> <p>4. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с.</p> <p>5. Горошкова Л. А., Волков В. П. Виробничий менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с.</p> <p>6. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с.</p>
Три автори	<p>1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с.</p> <p>2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с.</p> <p>3. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с.</p> <p>4. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.</p>

Продовження таблиці Р.1

1	2
Чотири і більше авторів	<p>1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с.</p> <p>2. Бікулов Д. Т, Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с.</p> <p>3. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с.</p> <p>4. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с.</p> <p>5. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.</p>
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	<p>1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с.</p> <p>2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с.</p> <p>3. Дахно І. І., Алієва-Барановська В.М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.</p>
Без автора	<p>1. 25 років економічному факультету: історія та сьогодні (1991-2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 330 с.</p> <p>2. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с.</p> <p>3. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 172 с.</p> <p>4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с.</p> <p>5. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Латковської. Київ : ЦУЛ, 2017. 176 с.</p> <p>6. Службове право: витоки, сучасність та перспективи розвитку / за ред.: Т. О. Коломoeць, В. К. Колпакова. Запоріжжя, 2017. 328 с.</p> <p>7. Сучасне суспільство: філософсько-правове дослідження актуальних проблем : монографія / за ред. О. Г. Данильяна. Харків : Право, 2016. 488 с.</p> <p>8. Адміністративно-правова освіта у персоналіях : довід. / за заг. ред.: Т. О. Коломoeць, В. К. Колпакова. Київ : Ін Юре, 2015. 352 с.</p> <p>9. Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 5-6 жовт. 2017 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 216 с.</p> <p>10. Країни пострадянського простору: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Рудяков (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2016. 306 с.</p> <p>11. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.</p>
Багатотомні видання	<p>1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с.</p> <p>2. Лодий П. Д. Сочинения : в 2 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. А. В. Синицына. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2015. Т. 1. 306 с.</p> <p>3. Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая, Мелитополь: НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2017. Т. 1. 382 с.</p> <p>4. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.</p> <p>5. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6 т. Харьков : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.</p>

Продовження таблиці Р.1

1	2
Автореферати дисертацій	<p>1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с.</p> <p>2. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с.</p> <p>3. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.</p>
Дисертації	<p>1. Авдєєва О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII - початок XX ст.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с.</p> <p>2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с.</p> <p>3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.</p>
Законодавчі та нормативні документи	<p>1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.</p> <p>2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.</p> <p>3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2011. № 48-49. Ст. 536.</p> <p>4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>5. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530–543.</p> <p>6. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10.</p> <p>7. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 20. С. 136–141.</p> <p>8. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. <i>Баланс-бюджет</i>. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.</p>
Архівні документи	<p>1. Лист Голови Спілки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Спілки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. <i>ЦДАГО України</i> (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71.</p> <p>2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. <i>ЦДАВО України</i> (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3.</p> <p>3. Наукове товариство ім. Шевченка. <i>Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України</i>. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.</p>

Продовження таблиці Р.1

1	2
Патенти	<p>1. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.</p> <p>2. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.</p>
Препринти	<p>1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).</p> <p>2. Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ2006-4).</p>
Стандарти	<p>1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).</p> <p>2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.</p> <p>3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).</p>
Каталоги	<p>1. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с.</p> <p>2. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Землянщина. Харків, 1996. 64 с.</p> <p>3. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.</p>
Бібліографічні покажчики	<p>1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с.</p> <p>2. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10).</p> <p>3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування).</p> <p>4. Лисодед О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992-2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків : Одісей, 2003. 128 с.</p> <p>5. Яценко О. М., Любовець Н. І. Українські персональні бібліографічні покажчики (1856-2013). Київ : Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, 2015. 472 с. (Джерела української біографістики ; вип. 3).</p>

Продовження таблиці Р.1

1	2
<p>Частина видання: книги</p>	<p>1. Баймуратов М. А. Имплементация норм международного права и роль Конституционного Суда Украины в толковании международных договоров / М. А. Баймуратов. <i>Михайло Баймуратов: право як буття вченого</i> : зб. наук. пр. до 55-річчя проф. М. О. Баймуратова / упоряд. та відп. ред. Ю. О. Волошин. К., 2009. С. 477–493.</p> <p>2. Гетьман А. П. Екологічна політика держави: конституційно-правовий аспект. <i>Тридцять лет с экологическим правом</i> : избранные труды. Харьков, 2013. С. 205–212.</p> <p>3. Коломоєць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. <i>Адміністративне право України</i> : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195–197.</p> <p>4. Алексеев В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.</p>
<p>Частина видання: матеріалів конференцій (тези, доповіді)</p>	<p>1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136.</p> <p>2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137.</p> <p>3. Кононенко Н. Методология толерантности в системе общественных отношений. <i>Формирование толерантного сознания в обществе</i> : материалы VII междунар. антитеррорист. форума (Братислава, 18 нояб. 2010 г.). Киев, 2011. С. 145–150.</p> <p>4. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. <i>Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі</i> : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53.</p> <p>5. Соколова Ю. Особливості впровадження проблемного навчання хімії в старшій профільній школі. <i>Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук</i> : матеріали III регіон. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 29 листоп. 2014 р. Запоріжжя, 2014. С. 211–212.</p>
<p>Частина видання: довідкового видання</p>	<p>1. Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673.</p> <p>2. Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. <i>Адміністративне право України</i> : словник термінів / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55.</p> <p>3. Сірий М. І. Судова влада. <i>Юридична енциклопедія</i>. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.</p>

Кінець таблиці Р.1

1	2
<p>Частина видання: продовжуваного видання</p>	<p>1. Коломоець Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формування їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46.</p> <p>2. Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. <i>Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159.</p> <p>3. Левчук С. А., Рак Л. О., Хмельницький А. А. Моделювання статичного деформування складеної конструкції з двох пластин за допомогою матриць типу Гріна. <i>Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій</i>. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218.</p> <p>4. Тарасов О. В. Міжнародна правосуб'єктність людини в практиці Нюрнберзького трибуналу. <i>Проблеми законності</i>. Харків, 2011. Вип. 115. С. 200–206.</p>
<p>Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)</p>	<p>1. Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина та його гарантії. <i>Часопис Київського університету права</i>. 2007. № 4. С. 88–92.</p> <p>2. Коломоець Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. <i>Право України</i>. 2017. № 5. С. 71–79.</p> <p>3. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5.</p> <p>4. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i>. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14–15.</p> <p>5. Bletskan D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.</p>
<p>Електронні ресурси</p>	<p>1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>2. Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsej.org.ua/5_2017/32.pdf.</p> <p>3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. – С. 20–27. – URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>4. Яцків Я. С., Малицький Б. А., Бублик С. Г. Трансформація наукової системи України протягом 90-х років XX століття: період переходу до ринку. <i>Наука та інновації</i>. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: https://doi.org/10.15407/scin12.06.006..</p>

ДОДАТОК С

ІЛЮСТРАТИВНИЙ МАТЕРІАЛ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ на тему:

(за матеріалами _____)

Здобувача вищої освіти
__ курсу, групи _____,
спеціальності (шифр, назва)
освітньої програми (назва)
форма навчання

*підпис
здобувача*

Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Науковий керівник
науковий ступінь
вчене звання

*підпис
керівника*

Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Вінниця 20 __